

VILKÅR FOR TRANSPORTFORSIKRING AV VARER

Vilkår nr UA701

Vilkåret gjelder fra 01/01-1997

VILKÅR FOR TRANSPORTFORSIKRING AV VARER

VILKÅR NR. UA701

Vilkår av 01.01.1996 erstatter vilkår av 01.01.1994.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Definisjoner

I disse vilkår betyr:

1. Tap:

Økonomisk tap av enhver art, derunder totaltap, manko, skade, inntektstap, omkostninger og ansvar, jfr. dog unntakene i § 6 tredje ledd.

2. Skade:

Fysisk beskadigelse som ikke er totaltap eller manko.

3. Transportdokument:

Konnossement eller annet dokument som gir råderett over varene under transporten.

4. Forsikringsdokument:

Det legitimasjonsdokument som utstedes for forsikringen i forbindelse med den enkelte transport.

Kapittel 2. Hva forsikringen omfatter

§ 2. Forsikringens farefelt

For forsikringen kan det avtales ett av følgende farefelt:

1. Alle farer - 'A-vilkår', jfr. § 3.
2. Utvidet transportulykke - 'B-vilkår', jfr. § 4.
3. Transportulykke - 'C-vilkår', jfr. § 5.

Hvis ikke annet fremgår av forsikringsbeviset, ansees forsikringen inngått på A-vilkår.

§ 3. Alle farer - A-vilkår

En forsikring på A-vilkår omfatter alle farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som fremgår av §§ 17, 18 og 19.

§ 4. Utvidet transportulykke - B-vilkår

En forsikring på B-vilkår omfatter følgende farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som følger av §§ 17, 18 og 19:

1. At sjøtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er sunket eller kantret, eller har vært utsatt for lignende alvorlig ulykke.
2. At landtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, velting, avsporing eller utforkjøring.
3. At lufttransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er styrtet eller har kjørt av rullebanen.
4. Brann, lynnedslag eller eksplosjon.
5. Jordskjelv, vulkanutbrudd, jord- eller snøskred eller lignende naturkatastrofer.
6. At varene kastes eller skylles overbord.
7. At vann fra hav, innsjø eller elv trenger inn i lager eller på oppbevaringsplass.
8. Lasting eller lossing av de forsikrede varer, dog begrenset til totaltap av hele kolli.
9. Lossing, lasting eller flytting av de forsikrede varer i nødhavn, og tyveri eller nedbør mens varene er lagret i nødhavn.

§ 5. Transportulykke - C-vilkår

En forsikring på C-vilkår omfatter følgende farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som fremgår av §§ 17, 18 og 19:

1. At sjøtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er sunket eller kantret, eller har vært utsatt for lignende alvorlig ulykke.
2. At landtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, velting, avsporing eller utforkjøring.
3. At lufttransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er styrtet eller har kjørt av rullebanen.
4. Brann, lynnedslag eller eksplosjon.
5. Jordskjelv, vulkanutbrudd, jord- eller snøskred eller lignende naturkatastrofer.

§ 6. Forsikringens tapsfelt

Forsikringen omfatter følgende tap:

1. Totaltap, jfr. § 35.
2. Manko, jfr. § 36.
3. Skade, jfr. § 37.

Forsikringen dekker også følgende omkostninger:

1. Redningsomkostninger, jfr. § 39.
2. Felleshavaribidrag, jfr. § 40.
3. Omkostninger ved sikkerhetsstillelse, jfr. § 41.
4. Saksomkostninger, jfr. § 42.
5. Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret, jfr. § 43.

Med mindre annet er særskilt avtalt, erstatter selskapet ikke:

1. Alminnelig formuestap, herunder tidstap, konjunkturtap, markedstap, driftstap og lignende tap.
2. Ansvar som sikrede pådrar seg overfor tredjemann.

Er forsikringen dekket på B-vilkår, jfr. § 4 eller på C-vilkår, jfr. § 5, dekker forsikringen også fellestavaribidrag (jfr. § 40) og fellestavarippofrelse som ikke skyldes en fare som forsikringen omfatter, med mindre det dreier seg om en fare som er unntatt i §§ 17, 18 og 19.

§ 7. Årsakssammenheng

Forsikringen dekker tap som skyldes at de forsikrede varer i forsikringstiden er rammet av en fare som forsikringen omfatter.

§ 8. Bevisbyrde

Sikrede har bevisbyrden for at han har lidt et tap som omfattes av forsikringen, og for tapets omfang.

Selskapet har bevisbyrden for at et tap er forårsaket av en fare som er unntatt i vilkårene.

Kapittel 3. Hvem forsikringen gjelder for - Identifikasjon

§ 9. Hvem forsikringen gjelder for

Er det ikke angitt hvilke personers interesse forsikringen omfatter, gjelder den til fordel for forsikringstakeren og dem som fra ham har fått overdratt eiendomsrett til eller sikkerhetsrett i varene, såfremt sikkerhetsretten er stiftet gjennom overdragelse av transportdokument for varene.

Hvis forsikringstakeren ikke har eller får noen formuesinteresse i varene, ansees forsikringen, hvor ikke annet følger av forholdene, som tegnet til fordel for selgeren og dem som utleder sin rett til varene fra ham.

Er sikrede både avsender og mottaker av varene, kan han ved et forsikringstilfelle velge om han vil påberope seg reglene om dekning av selgerens interesse eller reglene om dekning av kjøperens interesse. Velger han det siste, kan han likevel ikke kreve dekket tap som nevnt i § 29 annet ledd pkt. d.

Utover det som er bestemt i første ledd, gjelder forsikringen ikke til fordel for innehaveren av panterrett eller annen tinglyst sikkerhetsrett som angitt i FAL § 7 - 1 tredje ledd.

§ 10. Identifikasjon

Selskapet kan overfor sikrede påberope seg at retten til erstatning for varene er gått helt eller delvis tapt som følge av handling eller unnløstelse fra:

- a) Ledende personell hos en av de sikrede med ansvar for transporten av varene.
- b) Forsikringsstakeren eller tidligere eier av varene. Det er intet vilkår at vedkommende var eier da forsømmelsen fant sted, såfremt varene berodde hos ham eller hos noen som hadde dem på hans vegne.

Ved brudd på sikkerhetsforskriftene i §§ 22, 23 eller 24, eller på en sikkerhetsforskrift som er gitt av selskapet i medhold av § 21 og inntatt i forsikringsbeviset, kan selskapet også påberope seg handling eller unnløstelse fra andre personer som er engasjert for å forestå organiseringen av transporten.

§ 11. Selskapets innsigelser overfor godtroende erverver av forsikringsdokumentet

Har sikrede fått det utstedte forsikringsdokumentet i hende, kan selskapet ikke gjøre gjeldende at:

1. Forsikringsavtalen senere er endret eller oppsagt.
2. Dekningen er bortfalt som følge av manglende premiebetaling.
3. Retten til erstatning helt eller delvis er gått tapt som følge av handling eller unnlattelse fra tidligere eiers side. Dette gjelder dog ikke hvor forsikringstakeren har forsømt sin opplysningsplikt, jfr. § 12.
4. Det kan motregne krav på premie eller andre krav mot forsikringstakeren i erstatningen.
5. Det tidligere har utbetalt erstatningen.

Selskapet kan likevel gjøre sine innsigelser gjeldende såfremt sikrede, da han fikk forsikringsdokumentet i hende, kjente eller burde ha kjent til det forhold som ligger til grunn for innsigelsen.

Kapittel 4. Plikten til å gi opplysninger

§ 12. Forsikringstakerens opplysningsplikt

I forbindelse med inngåelsen eller eventuell fornyelse av forsikringsavtalen kan selskapet be om opplysninger om forhold som kan ha betydning for dets vurdering av risikoen. Forsikringstakeren skal gi riktige og fullstendige svar på selskapets spørsmål. Forsikringstakeren skal også av eget tiltak gi selskapet opplysninger om særlige forhold som han må forstå er av vesentlig betydning for selskapets vurdering av risikoen.

Blir forsikringstakeren på noe tidspunkt klar over at han har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, skal han uten ugrunnet opphold melde fra til selskapet om dette.

§ 13. Tredjemanns opplysningsplikt

Omfatter forsikringen en tredjemanns interesse, og vet tredjemann at forsikringen er eller vil bli tegnet, har tredjemann samme opplysningsplikt som forsikringstakeren, jfr. § 12.

Ved tredjemanns brudd på opplysningsplikten etter første ledd, gjelder FAL § 42 tilsvarende.

Kapittel 5. Forsikringstiden

§ 14. Forsikringstidens begynnelse

Er selgeren forsikringstaker, begynner selskapets ansvar å løpe når varene settes i bevegelse for direkte ombordbringelse i det transportmiddel som fører dem fra det lager eller sted som er utgangspunkt for den sikrede transport.

Er kjøperen forsikringstaker, eller er det uttrykkelig angitt at forsikringen bare omfatter kjøperens interesse, begynner selskapets ansvar å løpe når risikoen går over

på kjøperen i henhold til salgsavtalen, eller når en forsikring tegnet av selgeren iht salgsavtalen opphører.

Omfatter forsikringen bare kjøpers interesse erstatter selskapet kjøperens tap også ved at et transportdokument som han har innløst i god tro ikke inneholder opplysning om manko eller skade som varene har lidt etter det tidspunkt som er nevnt i annet ledd.

§ 15. Forsikringstidens opphør

Selskapets ansvar opphører ved det av de nedenfor nevnte tidspunkt som først inntreffer :

1. Når varene er trygt avlesset fra det transportmiddel som bragte dem til mottakerens lager på det oppgitte bestemmelsessted.
2. Hvis varene ikke skal inntas på mottakerens lager på det oppgitte bestemmelsessted, når varene blir utlevert til sikrede eller disponeres av ham på annen måte.
3. Når transportøren med hjemmel i fraktavtalen har solgt varene for sikredes regning og risikoen har gått over på kjøper.
4. Kl. 24 lokal tid den 30. dag etter den dag da lossing av varene ble avsluttet på det oppgitte bestemmelsessted.
5. Kl. 24 lokal tid den 60. dag etter lossingen av varene fra det skip som bragte det til avtalt lossehavn.

§ 16. Midlertidig opphør av forsikringen

Forsikringen trer ut av kraft når varene blir oppholdt på ett sted i mer enn 15 dager på grunn av sikredes forhold. Forsikringen gjeninntreer fra det øyeblikk det settes i verk fysiske tiltak for å igangsette eller gjenoppta transporten.

Blir varene oppholdt underveis i mer enn tre måneder på ett enkelt sted, trer forsikringen ut av kraft i den overskytende oppholdstid, med mindre oppholdet skyldes:

1. Erstatningsmessig skade, tyveri eller sjørøveri.
2. Skade på andre varer som føres med transportmidlet.
3. At et transportmiddel som varene er innlastet i har vært utsatt for havari, er forsvunnet eller forlatt.
4. At havner eller transportveier er blitt ødelagt eller sperret.

Kapittel 6. Unntatte farer. Samvirke mellom flere farer

§ 17. Dekkslast

Er varene forsikret som dekkslast og ført på dekk, svarer selskapet ikke for:

1. Tap som følge av nedbør eller overvann.
2. Tap som skyldes smuss eller gnister som ikke forårsaker brann.
3. Tap som følge av at last forskyver seg under gange, med mindre tapet skyldes at de forsikrede varer går overbord.
4. Tap som følge av sammenblanding med eller utlekking fra den øvrige last.

Tap som nevnt i første ledd erstattes likevel hvis det skyldes brann eller eksplosjon, eller at skipet har støtt mot fast eller flytende gjenstand.

Blir varer som er forsikret som romslast ført på dekk, og forsikringstakeren kjente

eller burde kjenne til dette, gjelder første og annet ledd tilsvarende.

Er varer transportert i lukket container, ansees de som romslast uten hensyn til om vedkommende container føres på dekk eller ikke.

§ 18. Unntatte farer

Forsikringen omfatter ikke tap som skyldes:

1. Varenes egenskaper eller deres tilstand ved forsikringstidens begynnelse.
2. Normalt svinn.
3. Protestaksjoner, opptøyer, streik, lockout, sabotasje o.l. med mindre det foreligger særlig avtale om dekning etter særvilkår nr. UC125.
4. At varene er bestemt for et ulovlig formål, er fremstillet gjennom ulovlig virksomhet eller ved ulovlige metoder. Ulovligheten bedømmes etter de regler som ved forsikringstidens begynnelse gjaldt i eksportlandet, importlandet eller et annet land som sikrede måtte regne med at varene skulle passere.
5. Forsinkelse, med mindre det dreier seg om videreutvikling av erstatningsmessig skade under videretransport, eller det foreligger særlig avtale om dekning etter særvilkår nr. UC107.
6. Krig eller krigslignende forhold.
7. Inngrep mot varene som foretas av statsmakt.
8. Oppbringelse, konfiskasjon, rekvisisjon og andre lignende inngrep mot transportmidlet, iverksatt av statsmakt.
9. Hindring av transportvirksomheten, iverksatt av statsmakt.
10. Frigjøring av atomenergi.

§ 19. Kondens og andre temperaturinnvirkninger

Selskapet svarer ikke for tap som følge av kondens eller temperaturinnvirkninger, med mindre tapet skyldes:

- 1) at transportmidlet eller lasten har vært utsatt for havari etter at varene er innlastet i transportmidlet,
- 2) at varene er sendt med et transportmiddel eller i en container som var uegnet for transporten, jfr. likevel § 22,
- 3) utilstrekkelig eller sviktende beskyttelsesforanstaltninger fra transportørens side,
- 4) brann, lynnedslag eller eksplosjon.

Er varene fraktet eller skulle de ha vært fraktet i termoregulert transportmiddel eller container, svarer selskapet likevel bare for tap som følge av kondens eller temperaturinnvirkninger, såfremt tapet skyldes:

- 1) at transportmidlet har vært utsatt for havari som nevnt i § 4 nr. 1 - 3 etter at varene er innlastet i transportmidlet eller container,
- 2) brann, lynnedslag eller eksplosjon,
- 3) at termomaskineriet har vært utsatt for havari etter at varene er innlastet i transportmidlet eller container, og som følge av dette har vært ute av drift sammenhengende i minst 6 timer.

§ 20. Samvirke mellom flere farer

Hvis tapet er forårsaket ved et samvirke mellom flere forskjellige farer, og en eller flere av disse farer ikke omfattes av forsikringen, fordeles tapet forholdsmessig over de enkelte farer etter den innflytelse hver av dem må antas å ha øvet på dets inntreden og omfang, og selskapet svarer kun for den del av tapet som blir henført til de farer forsikringen omfatter.

Har en fare som nevnt i § 18 nr. 10 medvirket til tapet, skal likevel hele tapet ansees forårsaket av en slik fare.

Kapittel 7. Sikkerhetsforskrifter

§ 21. Almennelige regler

For forsikringen gjelder de sikkerhetsforskrifter som er angitt i §§ 22 til 24 og de forskrifter som ellers er gitt av selskapet, og som fremgår av forsikringsbeviset. Ved internasjonale transporter er dessuten alle forskrifter og påbud om forholdsregler for å forebygge tap, gitt av offentlig myndighet, å anse som sikkerhetsforskrifter.

Overtres en sikkerhetsforskrift, svarer selskapet bare i den utstrekning det godtgjøres at tapet ikke er en følge av overtredelsen eller at overtredelsen ikke kan tilregnes sikrede.

§ 22. Uegnet transportmiddel

Sikrede skal sørge for at varene sendes med et transportmiddel eller i en container som er egnet for transporten.

§ 23. Merking og innpakning av varer

Hvert enkelt kollo av varene skal tydelig angi følgende:

1. Avsenders og mottakers navn og adresse.
2. Hvilken side som er 'opp' eller 'ned' på kolloet.
3. Varenes farlighetsgrad, angitt med internasjonale symboler.
4. Tyngdepunktangivelser.
5. Løfteanvisninger.

Dersom varenes beskaffenhet krever det, skal hvert enkelt kollo også inneholde særskilte anvisninger om behandling av varene, f.eks. at de skal behandles spesielt varsomt, eller at de ikke skal utsettes for bestemte typer påvirkning, som fuktighet, varme, slag, støt o.l.

Merking skal skje på nors k. Ved internasjonale transporter skal varene i tillegg være merket på engelsk.

Varene skal være innpakket, emballert og sikret slik at de kan tåle normale og påregnelige påkjenninger.

§ 24. Varer som fraktes i termoregulert transportmiddel

For varer som fraktes i termoregulert transportmiddel gjelder i tillegg til § 23 følgende sikkerhetsforskrift:

1. Det termoregulerte transportmidlet må før varene lastes inn, ha oppnådd transporttemperaturen, og avsenderen må såvidt mulig pålegge transportøren å kontrollere temperaturen hver tredje time under transporten.
2. Varenes innlastningstemperatur skal være i overensstemmelse med transporttemperaturen, og innlastings- og transporttemperaturen skal angis i fraktbrevet.
3. Før transporten påbegynnes, skal avsender om mulig påse at lasterommet eller containeren ikke har hull eller er utett, at lasterommet eller containeren er

- rengjort og luktfritt, og at dører og pakninger er tette.
4. Varen skal stues så kompakt at utglidninger forhindres, men likevel slik at luftsirkulasjonen, særlig under taket, ned langs dørene og retur langs gulvet, ikke blir blokkert.

Kapittel 8. Redningstiltak, avbrytelse og fullførelse av transporten

§ 25. Sikredes plikt til å begrense tap

Er det overhengende fare for at et forsikringstilfelle vil inntreffe, eller er det inntruffet, skal sikrede gjøre det som med rimelighet kan ventes av ham for å avverge eller begrense tapet. Gir selskapet bestemte forskrifter, skal han følge dem, med mindre han må forstå at de er utferdiget på grunnlag av uriktige eller mangelfulle opplysninger om den faktiske situasjon.

Er forsikringstilfellet inntruffet skal sikrede uten ugrunnet opphold melde fra til selskapet. Han skal holde selskapet underrettet om den videre utvikling, og varsle det til sjøforklaring og besiktelser hvor det kan være av betydning for det å være representert.

Blir transporten oppholdt, skal sikrede uten ugrunnet opphold varsle selskapet og gjøre hva han kan for å få transporten igang igjen.

§ 26. Selskapets ansvar ved sikredes unnlattelse

Har sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt unnlatt å oppfylle sine plikter etter § 25, svarer ikke selskapet for større tap enn det må antas at selskapet ville ha hatt å dekke, dersom plikten var blitt oppfylt.

§ 27. Oppgivelse av transporten etter krav fra selskapet

Selskapet kan kreve at transporten til det fastsatte bestemmelsessted skal oppgis dersom videretransporten:

1. Ikke kan skje uten ekstraordinær risiko for erstatningsmessig tap av varene eller betydelig skade på dem.
2. Vil medføre urimelige meromkostninger for selskapet.
3. Ikke kan ventes fullført etter å ha blitt forsinket i minst 30 dager.

§ 28. Fullførelse av transporten etter krav fra selskapet

Selskapet kan kreve at transporten til det fastsatte bestemmelsessted skal fullføres, med mindre det på grunn av erstatningsmessig skade som varene har lidt eller må fryktes å ville lide under videretransporten, ville være uforsvarlig å sende dem til bestemmelsesstedet.

Kapittel 9. Forsikringsverdien

§ 29. Forsikringsverdien

Når ikke annet er avtalt, skal forsikringsverdien ansees å være varenes markedspris på innlastingsstedet ved forsikringens begynnelse. Er varene solgt, legges faktura-beløpet til grunn ved ansettelsen av deres markedspris.

Kommer erstatningen av varene kjøperen til gode, omfatter forsikringsverdien eventuelt i tillegg:

- (a) hans omkostninger i forbindelse med avsendelsen,
- (b) forsikringspremie som han skal betale,
- (c) frakt som han har betalt eller vil måtte betale,
- (d) hans forventede fortjeneste. Er intet annet avtalt, er forsikringsverdien av slik forventet fortjeneste 10 % av varenes forsikringsverdi forøvrig.

§ 30. Underforsikring

Er forsikringssummen mindre enn forsikringsverdien, skal selskapet bare erstatte en så stor del av tapet som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og forsikringsverdien.

§ 31. Overforsikring

Er forsikringssummen større enn forsikringsverdien, skal selskapet bare erstatte tapet inntil forsikringsverdien.

Kapittel 10. Selskapets erstatningsansvar

§ 32. Hovedregel

Selskapet svarer inntil forsikringssummen for tap som er forårsaket ved et enkelt forsikringstilfelle.

§ 33. Ansvar utover forsikringssummen

Selv om forsikringssummen overskrides, erstatter selskapet:

1. Tap som nevnt i §§ 39 til 43.
2. Renter av erstatningen etter § 49.

§ 34. Selskapets adgang til å fri seg fra videre ansvar ved å utbetale forsikringssummen

Er et forsikringstilfelle inntrådt, kan selskapet fri seg fra ansvar for tap som nevnt i §§ 39 til 44 ved å gi sikrede melding om at det vil utbetale forsikringssummen, eller den del av forsikringssummen som angår de varer som er rammet av forsikringstilfellet. Selskapet har i dette tilfellet ingen rett til å overta varene etter § 52.

Tap som nevnt, erstattes likevel utover forsikringssummen, såfremt det skyldes foranstaltninger satt i verk før sikrede fikk melding om selskapets beslutning.

§ 35. Totaltap

Totaltap foreligger når:

1. Hele varepartiet går til grunne.
2. Hele varepartiet er unndratt sikrede uten at det er mulighet for at han vil få det i igjen.
3. Transporten til det fastsatte bestemmelsessted er oppgitt overensstemmende med § 27 eller § 28.
4. Hele varepartiet er så sterkt beskadiget at minst 90 % av verdien må ansees tapt.

Ved totaltap erstatter selskapet forsikringssummen for det forsikrede vareparti, dog ikke utover dets forsikringsverdi. I erstatningen gjøres det ikke fradrag for eventuelle skader pådratt i forsikringstiden, hva enten disse omfattes av forsikringen eller ikke.

§ 36. Manko

Manko foreligger når en del av det forsikrede vareparti er gått tapt som angitt i § 35 første ledd. Ved manko erstatter selskapet en så stor del av forsikringssummen for hele varepartiet som tilsvarende de varer som er gått tapt. § 35 annet ledd får tilsvarende anvendelse.

§ 37. Er forsikrede varer blitt skadet, kan selskapet kreve at skaden blir utbedret mot å erstatte omkostningene ved utbedringen etterhvert som de påløper. Utbedring kan ikke kreves dersom den fører til urimelig tap eller ulempe for sikrede.

Hvis selskapet ikke krever eller kan kreve at skaden blir utbedret eller hvis utbedringen ikke er fullstendig, erstatter selskapet så mange prosent av forsikringsverdien av de skadede varer som svarer til den endelige reduksjon av deres verdi (skadeprocenten).

Er skadeprocenten for varer bestemt for videresalg fastsatt til 50 eller høyere ved besiktelse etter § 47, kan selskapet forlange at de skal selges og bestemme salgsmåten. Erstatningen skal i slike tilfelle settes til differansen mellom forsikringsverdien, eventuelt forsikringssummen dersom denne er lavere, og den pris som ble oppnådd ved salget. Salget må begjæres uten ugrunnet opphold etter at det foreligger endelig besiktelsesrapport. Er varene lett bedervelige, kan selskapet begjære salg uten å avvente endelig besiktelsesrapport og selv om skadeprocenten ikke overstiger 50. Selskapets rett til begjære salg etter dette ledd er undergitt de samme begrensninger som realisasjonsretten etter § 52.

Går de skadede varer totalt tapt før utløpet av forsikringstiden, kan sikrede ikke kreve erstatning dersom:

1. et selskap utbetaler erstatning for totaltap uten fradrag for delskaden, eller
2. totaltapet ikke erstattes under noen forsikring.

§ 38. Skade på eller tap av en del av et hele

Ved skade på eller tap av en del av maskin eller annen lignende gjenstand som består av flere deler, erstatter selskapet bare omkostningene ved å reparere eller fornye den del som er skadet eller gått tapt. Dette gjelder selv om det er av vesentlig betydning at gjenstanden er komplett.

§ 39. Redningsomkostninger

Selskapet erstatter sikredes redningsomkostninger i samsvar med FAL §6-4, med mindre reglene i § 40 kommer til anvendelse. Ved internasjonal transport, herunder transport til og fra rørske kontinentalsokkel, erstatter selskapet ikke sikredes ansvar for tap påført tredjemann.

§ 40. Felleshavari

Selskapet svarer for felleshavaribidrag som er utlignet på den forsikrede interesse,

hvis felleshavarihandlingen er foretatt av hensyn til de farer som forsikringen omfatter eller følger av § 6 fjerde ledd. Bidraget erstattes på grunnlag av dispasje, lovlig oppgjort etter gjeldende rettsregler eller vilkår som må ansees sedvanlige i vedkommende fart.

§ 41. Omkostninger ved sikkerhetsstillelse

Hvis sikrede i anledning av et forsikringstilfelle har måttet stille sikkerhet, kan han kreve rimelige utgifter i forbindelse med dette erstattet av selskapet.

§ 42. Saksomkostninger

Når et ansvar som omfattes av forsikringen gjøres gjeldende mot sikrede, og når sikrede gjør gjeldende dekningskrav mot tredjemann i anledning av tap som omfattes av forsikringen, svarer selskapet for de omkostninger som påløper, såfremt de tiltak som er truffet, er godkjent av selskapet eller må ansees forsvarlige.

§ 43. Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret

Er selskapet ansvarlig for tapet, skal det også erstatte rimelige omkostninger ved fastsettelsen av tapet og beregningen av erstatningen. Selskapet betaler alltid utgiftene til sin egen besiktelsesmann.

§ 44. Omkostninger ved tiltak som angår flere interesser

Er det påløpt omkostninger som nevnt i §§ 39 til 43 ved tiltak som angår flere interesser, svarer selskapet bare for den del av omkostningene som ved en forholdsmessig fordeling faller på den forsikrede interesse.

Kapittel 11. Erstatningsoppgjøret

§ 45. Sikredes opplysningsplikt

Ved erstatningsoppgjøret skal sikrede gi selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for ham, og som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatningen.

Sikrede skal også søke å medvirke til at opplysninger og dokumenter som beror hos tredjemann, og som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar, utleveres til selskapet.

§ 46. Svik

Gir sikrede ved skadeoppgjøret bevisst uriktige eller ufullstendige opplysninger som han vet eller må forstå kan føre til at han får utbetalt en erstatning han ikke har krav på, mister han ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse, sml. FAL § 8-1, annet ledd.

§ 47. Besiktelse av skade

Krever sikrede erstatning for skade eller for totaltap overensstemmende med § 35, første ledd nr. 4, skal varene, hvis det begjæres av selskapet eller sikrede, besiktes av en representant for sikrede og en representant for selskapet i fellesskap.

For besiktelsen skal varepartiet såvidt mulig oppdeles i grupper etter arten og omfanget av skadene. Representantene skal såvidt mulig uttale seg om den sannsynlige årsak til de enkelte skader, tidspunktet for deres inntreden, og angi hvordan skaden bør utbedres eller i hvilken grad skaden reduserer varens verdi (skadeprosenten).

Er det uenighet mellom sikredes og selskapets representanter om skadens omfang og årsak, kan partene bli enige om å tilkalle en oppmann. I så fall utnevnes oppmannen av partenes representanter i fellesskap. Oppmannen skal avgi en begrunnet uttalelse om de spørsmål som partenes representanter er enige om å forelegge ham.

§ 48. Valutakurser

Har sikrede hatt utlegg i annen valuta enn den som forsikringssummen er fastsatt i, skal omregningen skje etter kursen på utleggsdagen. Hvis utlegget forfaller til bestemt tid, og sikrede uten rimelig grunn lar være å betale ved forfall, kan han ikke kreve erstatning etter en høyere kurs enn forfallsdagens. Har sikrede etter samråd med selskapet foretatt dekningskjøp, legges dekningskursen til grunn.

Skal selskapet erstatte omkostninger som ikke er betalt når oppgjøret finner sted, skjer omregningen etter kursen på den dag erstatningsberegningen avgis.

§ 49. Renter av erstatningen

Sikrede har krav på renter av erstatningen når det er gått to måneder etter at melding om forsikringstilfellet ble sendt til selskapet. Skal selskapet erstatte sikredes utlegg, inntreer renteplikten tidligst to måneder etter at utlegget er gjort.

Forsømmer sikrede å gi opplysninger eller utlevere dokumenter som nevnt i § 45, har han ikke krav på renter for den tid som går tapt ved dette. Det samme gjelder hvis sikrede urettmessig avviser fullt eller delvis oppgjør.

For renten gjelder ellers lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. §§ 2 annet ledd og 3.

Er forsikringssummen fastsatt i annen valuta enn i norske kroner, skal renten etter 1. ledd beregnes etter en rentesats svarende til 3 måneders LIBOR for avtalt valuta med tillegg av 1,5 prosentpoeng, bestemt etter den dags rentesats som gjelder når selskapets renteplikt begynner å løpe etter første ledd. Rentesatsen reguleres deretter etter samme regler hver 3. måned.

§ 50. Forsikringsdokument som legitimasjonsdokument

Har selskapet i god tro utbetalt erstatning eller foretatt andre disposisjoner over forsikringsforholdet etter å ha fått forevist forsikringsdokumentet og gitt dette påtegning om disposisjonen, kan det ikke senere gjøres gjeldende at den som foreviste forsikringsdokumentet manglet rett til å råde over forsikringsforholdet.

§ 51. Selskapets rett til å forlange forsikringsdokument tilbakelevert eller forevist ved utbetaling av erstatning

Selskapet kan forlange å få tilbakelevert forsikringsdokumentet før det utbetaler erstatning. Ved utbetaling av forskudd på erstatning kan selskapet forlange

forsikringsdokumentet forevist til påtegnning.

§ 52. Selskapets adgang til å overta varene ved utbetaling av erstatning

Ved betaling av erstatning for totaltap eller manko trer selskapet inn i sikredes rett til de varer som er erstattet, med mindre det senest ved utbetalingen gir avkall på sin rett. § 30 får tilsvarende anvendelse. Ved disponeringen av de varer som selskapet har overtatt retten til etter første ledd, plikter selskapet å ta tilbørlig hensyn til sikredes interesser.

Sikrede plikter å skaffe selskapet alle dokumenter som er av betydning å ha som eier. Omkostninger som påløper i denne forbindelse, bæres av selskapet.

Kapittel 12. Dekningskrav mot tredjemann (regress)

§ 53. Selskapets rett til å tre inn i dekningskrav som sikrede har mot tredjemann

Kan sikrede forlange at tredjemann erstatter tapet, inntretr selskapet ved utbetalingen av erstatningen i sikredes rett mot tredjemann. I forhold til speditør, transportør o.l. gjelder dette også hvor disse står som forsikringstakere.

Svarer selskapet bare delvis for tapet, deles kravet forholdsmessig mellom selskapet og sikrede. Det samme gjelder hvis erstatning for det fulle tap ville bli betalt med et høyere beløp av tredjemann enn av selskapet, men tredjemann bare hefter for en andel av tapet eller hele tapsbeløpet ikke kan inndrives.

Hvis selskapets krav utbringer et høyere nettobeløp enn det som er betalt til sikrede med tillegg av renter, tilfaller det overskytende sikrede.

§ 54. Sikredes plikt til å bevare og sikre kravet

Sikrede plikter å foreta det nødvendige for å bevare og sikre kravet inntil selskapet selv kan ivareta sine interesser. Hvis det er påkrevet, skal sikrede benytte kyndig teknisk og juridisk bistand.

Unnlater sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt å oppfylle sine plikter etter foregående ledd, blir han ansvarlig for det tap selskapet er påført ved forsømmelsen. Ved nasjonale transporter kommer likevel begrensningene i FAL § 4-10 til anvendelse.

Selskapets ansvar nedsettes med det beløp det blir avskåret fra å innkreve som følge av at sikrede har fraskrevet seg retten til å kreve erstatning av tredjemann, dersom fraskrivelsen ikke kan ansees sedvanlig.

§ 55. Sikredes plikt til å bistå selskapet med opplysninger og dokumenter

Selskapet har rett til å gjøre seg kjent med alle dokumenter og andre bevisligheter, også før det har overtatt kravet. I tilfelle av prosess mellom sikrede og tredjemann har selskapet rett til å la seg representere ved egen prosessfullmektig.

Kapittel 13. Oppsigelse

§ 56. Oppsigelse ved svik

Er opplysningsplikten etter § 12 svikaktig forsømt, kan selskapet si opp denne og andre forsikringsavtaler det har med forsikringstakeren med øyeblikkelig virkning. Tilsvarende gjelder overfor sikrede, hvis opplysningsplikten etter § 13 er svikaktig forsømt.

Er det utvist svik etter § 46, kan selskapet si opp denne og andre forsikringsavtaler det har med sikrede med en ukes varsel.

§ 57. Oppsigelse ved uriktige opplysninger

Blir selskapet kjent med at de opplysninger det har fått om risikoen er uriktige eller ufullstendige på noe vesentlig punkt, kan det si opp forsikringen med 14 dagers varsel.

§ 58 Oppsigelse som følge av sikredes handling eller unnløtelse

Selskapet kan si opp forsikringsavtalen med to måneders varsel dersom:

1. sikrede forsettlig har fremkalt eller forsøkt å fremkalle et forsikringstilfelle eller forårsaket et forsikringstilfelle ved grov uaktsomhet, eller
2. en sikkerhetsforskrift er overtrådt av sikrede eller noen som han kan identifiseres med etter § 10, og oppsigelse er rimelig.

Ved internasjonale transporter er oppsigelsesfristen etter første ledd en uke.

Kapittel 14. Lovvalg og jurisdiksjon

§ 59. Lovvalg og jurisdiksjon

For forsikringen gjelder norsk rett, herunder lov om forsikringsavtaler (FAL) av 16. juni 1989 nr. 69 §§ 1-1 til 8-6 samt §§ 20-1 og 20-2, med mindre annet følger av forsikringsbeviset eller disse vilkår.

Tvist vedrørende forsikringsforholdet skal avgjøres av de ordinære domstoler i den rettskrets selskapet har sitt hovedkontor.

Cefor form. nr. 252

Copyright: Sjøassurandørernes Centralforening